

Asker og Bærum
lokallag

ÅRSMØTE 2024

BIRDLIFE ASKER OG BÆRUM LOKALLAG

Org. nr. 996 732 126

Styret

Medlemmer i styret 2024:

Naïd Mubalegh (leder)

Bjørn Frantzen (styremedlem)

Bjørn Olav Tveit (naturvernkontakt)

Knut Arne Nygård (styremedlem)

Bård Kyrkjedelen (kasserer)

Sine Hagestad (sekretær)

Tre styremøter ble avholdt i 2024. BirdLife Asker og Bærum deltok med en representant på BirdLife Norges årsmøte på Lindesnes 26.-27. april. En representant deltok også på Organisasjonssamlingen på Gardermoen 9.-10. november.

Medlemsutvikling

BirdLife Asker og Bærum hadde i 2024 hele 622 betalende medlemmer. Yngste medlem er 2 år, mens eldste er 101 år. Medianen er 66 år.

Lokallagets Facebook gruppe: *Fugler i Asker og Bærum (BirdLife A&B lokallag)* har 773 medlemmer. Her publiseres informasjon om lokallagets møter og turer. Det er også en kanal for alle fugleinteresserte i Asker og Bærum, der man kan stille spørsmål og diskutere fugler i vår region. Gruppen bidrar dermed også til å markedsføre lokallaget og arrangementer.

Årsmøte og medlemsmøter

- 13.02: Årsmøtet, med foredraget "Sjøfuglene i Oslofjorden - om arter og bestandsutvikling over tid" v/ Morten Bergan.
- 15.10: Medlemsmøte, med foredraget "Trekkfugler som kommer og går" v/ Naïd Mubalegh og Sine Hagestad

Aktiviteter og arrangementer

Turer

- 23.03: Fugletur langs Øverlandselva
- 01.04: Fornebu
- 06.04-07.04: Vipekartlegging i Asker og Bærum
- 17.04: Krokskogen fra By i Lommedalen
- 02.05: Brønnøya, våtmarksområdet Viernbukta
- 01.05-01.10: Sjekk av fuglekasser Semsvannet, Lomma, Isi, Sandvikselva og Øverlandsvassdraget
- 07.05: Stovivannet
- 14.05: Dælivannet
- 20.05: Urban fugletur / Engervannet
- 21.05: Sandvikselva
- 22.05: Dælivannet
- 29.05: Semsvannet
- 05.06: Engervannet
- 12.06: Nattravntur Hurumlandet
- 14.09: Ringmerking på Fornebu
- 20.06: Myrsangertur Øverland
- 28.08-01.09: Ringmerkingskurs med Laima Bagdonaitė (17 deltakere)
- 15.09: Semiaden ved Øvre Sem og NaKuHel i Asker
- 05.10-06.10: EuroBirdWatch med telling av trekkfugler og ringmerking på Lilløyplassen
- 19.10: Rigmor tur
- 09.11: Gardlaushøgda - skogens vinterfugler og lyder

Dugnader

- 01.02-02.02: Storøykilen naturreservat, fjerning av tre- og buskvekster i våtmarka
- 06.10: Minidugnad i Koksa, flyttet kvist fra den åpne grunnlendte kalkmarken på den nest ytterste holmen i Koksa
- 27.10: Bæring av kvist etter trefelling i Koksa naturreservat
- 31.08-01.09: Dugnad i Storøykilen og Koksa naturreservater på Fornebu for 6. år på rad! Oppdrag fra Statsforvalteren, hugget fjerning av trær som kastet skygge på blomsterengene på grunnlendt kalkmark - og bedret samtidig utsikten fra Haukekollen

Trekkfuglkonkurranse på Fornebu

Tradisjonen tro, arrangerte foreningen en konkurranse knyttet til trekkfuglenes ankomst på Fornebu om våren. I gamle dager handlet dette om å tippe ankomsttider til ca 80 regulære trekkgjester. Men for å øke insitamentet til å gå ut og se på fugler selv, har vi de siste par årene endret reglene. Nå handler det om hvem som klarer å FINNE disse artene. Den som finner flest, vinner. I 2024 fant 18 personer en eller flere nyankomne trekkfugler på Fornebu - og i tillegg var det mange som var med på å lete, men som ikke fant noen. Den som fant flest våren 2024, var den gamle Fornebu-traveren Geir S. Andersen, som fant 15 arter. Han blir belønnet med heder og ære, foruten et gavekort på kr 3000,- fra Natur & Fritid, på årsmøtet.

Økonomi og regnskap

Økonomien er god både for Storøykilen-prosjektet og lagsarbeidet for øvrig. Vi har i dag saldo på drøye 1 million etter at vi i januar betalte de siste fakturaer for arbeid utført så langt i Storøykilen. Vi har også bra med midler å bruke på annet lagsarbeid i 2025. Se årsregnskapet i eget vedlegg.

Formidling og synlighet i media

Styremedlemmer i foreningen har bidratt med 2 innlegg i Toppdykkeren i 2024 (det vil si et innlegg per nummer, da det kom to oppgaver av tidsskriftet dette året, TD 1/2024 og TD 2/2024).

Opptreden i media:

- Bjørn Olav Tveit på radioen om [Vårtrekket på Fornebu - Ukeslutt - NRK Radio](#)
- Fin omtale av foreningens Storøykilen-prosjekt i Budstikka [Debatt, Fornebu | Rensing av grunn i vernet våtmarksområde](#)
- Vipeprosjektet 2024 i Røyken og Hurums Avis [Natur og miljø, Fugler | Kritisk truet art funnet på Hurumhalvøya - dette kan være redningen](#)
- Naïd Mubalegh på radioen om vipe [10. april 2024 - Godt selskap - NRK Radio](#)
- Naïd Mubalegh på radioen om foreningens hubro-prosjekt, om trekkveiene til tjelden og mye annet spennende [13. mars 2024 - Godt selskap - NRK Radio](#)
- BirdLife Asker og Bærums naturvernkontakt [Bjørn Olav Tveit er tildelt prisen Årets Fossekall 2024 - BirdLife Norge](#). Vi er stolte!

Naturvernarbeid og prosjektvirksomhet

Ferdigstilling av restaureringen i Storøykilen på Fornebu

Våtmarksrestaurering i Storøykilen naturreservat på Fornebu er et prosjekt foreningen har jobbet med i 6 år. Det ble så godt som ferdigstilt like før jul i 2024. I løpet av disse årene har vi jevnlig avholdt dugnader med felling av trær i våtmarken for å hindre gjengroing. I tillegg har vi utarbeidet en tiltaksplan i samarbeid med forskere tilknyttet universitetet i Ås, organisert som Naturrestaurering AS. Vi har søkt om økonomiske midler fra en rekke kilder, og søkt om tillatelser og dispensasjoner fra berørte myndigheter: Miljødirektoratet, Statsforvalteren og Bærum kommune. For å kunne søke om tillatelser, må man være profesjonell søker, noe BLAB ikke er. Vi allierte oss derfor med Grindaker Landskapsarkitekter, som bisto oss i dette arbeidet. For å få nødvendig byggetillatelse fra kommunen, ble vi avkrevd å gjennomføre en rekke forundersøkelser, deriblant geotekniske og hydrologiske analyser, og vi tok en rekke jordprøver på 12 ulike punkter ned til tre meters dybde, for å avdekke eventuell forurensning. Vi gjennomførte også en anbudsrunde med flere entreprenørselskaper, der Braathen Landskapsentreprenør fikk jobben.

Høsten 2023 hadde vi endelig alle tillatelser i orden, og vi satte da i gang med å gjennomføre tiltakene. Vi lot gravemaskin og dumpere holde på til pengene tok slutt. Da var tre av de fire planlagte dammer utgravd. Dessute ble vannstanden i indre del av våtmarken hevet med 80 cm. Det siste skjedde gjennom tetting av et rør som ledet vannet under den etablerte turstien gjennom naturreservatet. Da røret ble tettet, steg vannet på oversiden av turstien, helt til det til slutt rant over turstien i form av en bekk.

Bærum kommune krevde at foreningen bygget en bro over denne bekken, slik at ikke ferdselen langs turstien ble hindret. Broen måtte i tillegg være tilpasset rullestolbrukere. Våren 2024 bygde vi denne på dugnad. Det var i hovedsak våre to nevenyttige medlemmer Per Holmvang og Dag Øverøyen som sto for byggingen.

BirdLife Asker og Bærum har på dugnad bygd en bro langs turstien gjennom Storøykilen naturreservat. Foto: Bjørn Olav Tveit.

Høsten 2024 hadde vi samlet inn nok penger til å igangsette gravearbeidene igjen. I løpet av november og desember ble den største dammen med to hekkeholmer utgravd. I tillegg utvidet vi to av dammene vi gravde ut året før. Dammene fikk navn etter at vi hadde avholdt en navnekonkurranse på Facebook, hvoretter BLABs styre besluttet følgende navn: Sivhønedammen, Isfugldammen, Fjærepytten og Askengtjernet. I tillegg hadde Statsforvalteren ønske om å gi de beitende kuene lettere tilkomst til drikkevann, så vi gravde da ut en femte dam helt i nord, som har fått navnet Vannhullet. I tilknytning til denne, ledet vi utløpsvannet i en ny, mosaikkformet trasé inn over et tørrere område av våtmarken, før vannet ledes videre ut i den gamle Kanalen. Dette nye, bløte partiet kaller vi Mosaikken. Fra før av finnes det to åpne dammer i området, og disse har beholdt de gamle navnene Vannriksedammen og Krikkanddammen.

Massene som ble gravd ut i forbindelse med de nye dammene hadde forurensningsgrad 1 og 2, altså ingen eller liten forurensing. De inneholdt imidlertid en del skrot og søppel. Dette ble sortert ut og levert på godkjent avfallsmottak. Den rensede jorden ble dernest deponert i tre store voller nord og øst for våtmarken, like utenfor reservatgrensen. Hadde massen vært mer forurensset, ville vi måtte kjøre det som spesialavfall langt av sted og til en langt høyere kostnad. Vollene fungerer som støyskjerm og visuelle barrierer til bilvei og bebyggelse.

Utsikt over Askengtjernet, den største utgravde dammen i restaureringsprosjektet i Storøykilen naturreservat. Foto: Bjørn Olav Tveit

Økonomi: Totalt har vi samlet inn 5,3 mill. kroner og venter fremdeles på svar på noen søknader. De største finansiørene er Sparebankstiftelsen DNB (3,5 mill.), Statsforvalteren (1,4 mill.) og Miljødirektoratet (0,7 mill.), med bidrag også fra SmartCity Bærum (0,25 mill.), Fornebulandet Vel (kr 75.000) og Bess Jahres Stiftelse (kr 50.000). Verken hovedutbyggeren på Fornebu, Obos, eller Bærum kommune ønsket å støtte prosjektet med midler, til tross for at dette er blant de som har aller størst utbytte av tiltakene. Kommunen bidro imidlertid med å fjerne deler av skrotet vi hadde gravd ut, ettersom skrothaugen ble opplevd som skjemmende. Kommunen har også, til BirdLife ABs protester, brukt midler på å utbedre turstien gjennom reservatet, slik at stien inne i reservatet nå fremstår som den bredeste og minst naturlige stien av alle stiene gjennom Fornebus naturområder.

Gjenstående arbeid: Beplante vollene med engvegetasjon, søppelrydding, kutting av nye løvtre-oppslag, tette og forsterke enkelte partier rundt dammer og overløp, bygge skjermer mellom tursti og dammer, informasjonsskilt. Vi ønsker også å etablere noen skjermede utsynspunkter, slik at fuglelivet kan betraktes på nært hold uten å forstyrre, samt sette ut hekkedasser for sandsvaler og isfugl. Vi diskuterer også muligheten av å sette opp webkamera ved noen av dammene.

Rødvingetrostprosjektet og kartlegging av dialekter

BirdLife Asker og Bærum tok initiativ til å sette igang Rødvingetrostprosjektet i BirdLife Norge våren 2024. Alle kan bidra i prosjektet med å sende inn opptak av rødvingetrost med mobiltelefon eller annet utstyr for lydopptak. Les [nyhetssaken](#) på birdlife.no. Prosjektet vil fortsette i 2025, og vi er i ferd med å lage en oppsummering av resultatene etter første sesong. Prosjektmedarbeidere: Bjørn Olav Tveit (BirdLife Asker og Bærum), Naïd Mubalegh (BirdLife Asker og Bærum, UiO) og Joachim Poutaraud (UiO, Rambøll).

Bruk av lyttebokser

I 2024 fikk laget innvilget en søknad til Snøuglefondet, som dekket innkjøp av tre lyttebokser av merket Wildlife Acoustics (som var blitt kjøpt året før til første sesong av myrsanger-prosjektet i regi av Naïd Mubalegh). I februar ble disse utplassert på aktuelle hubro-lokaliteter (to i Bærum og en i Asker) og brukt i tråd med Miljødirektoratets retningslinjer for lytting av hubro: <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=Ebx5JRI4X2o>. Joachim Poutaraud utførte en analyse av dataen, og hubro ble ikke registrert på noen av lokalitetene.

Primo mai ble lytteboksene flyttet til Fornebu. Dataen skal analyseres i løpet av 2025. Metoden er utprøvd på Øverland, og vil gi en oversikt over hvilke fuglearter som har sunget, og på hvilke tidspunkter, på de ulike lokalitetene.

Ultimo mai ble lytteboksene satt opp på Øverland, og sto til slutten av august. Dataen skal analyseres i løpet av 2025. En presentasjon av dette prosjektet som løper over flere år kan leses i høstutgaven av *Vår Fuglefauna* 2023.

Målet etter analysene i 2025 er å foreslå artikler til *Vår Fuglefauna* og *Ornis norvegica*, med fokus både på metoden for analyse og resultater om arts mangfold på ulike lokaliteter, sangmønstre og adferd i enkelte arter (myrsangeren i første omgang).

Kartlegging av vipe i Asker og Bærum i 2024

Foreningen har siden våren 2022 hatt avtale med Asker og Bærum kommuner om gjennomføring av et vipeprosjekt i våre to kommuner. Vipa er en trekkfugl knyttet til strandenger og jordbruksområder, men arten har vist en dramatisk tilbakegang de siste 50 årene. Vipa hekket før dette vanlig i slike områder i dagens Asker og Bærum, mens det nå bare er et fåtall par igjen. Hensikten med prosjektet har vært å kartlegge bestanden grundig, for så å ta kontakt med grunneiere der dette har vært mulig, for å gjennomføre tiltak som kan øke hekkesuksessen for de få vipeparene som fremdeles finnes her.

Åtte av foreningens medlemmer deltok i feltarbeidet. Vi har fra starten av prosjektet vært særlig heldige med at en av deltakerne, Gaute Grønstøl, er professor i vipebiologi og har skrevet bok om vipa.

Resultat 2024: Vi klarte i år med massiv oppfølging å hjelpe to kull til verden. Oppfølgingen inkluderte å merke redene slik at jordbrukeren kunne kjøre utenom, og dernest sette bur over redene for å beskytte dem mot predatorer. Dette var veldig godt nytt, ettersom hekkingen feilet i hele området vårt i 2023. I Asker ble hekking konstatert på én lokalitet, i form av to reir

på Auvi, Røyken. Begge fikk fram unger. Det ble i tillegg funnet tegn til hekkforsøk ved ytterligere en lokalitet, på Sem i Hurum. En av de tradisjonelle lokalitetene for hekking av vipe i Asker, nemlig nordenden av Rødbyvannet, Hurum, hadde også indikasjoner på hekking, selv om vi ikke klarte å dokumentere hekking der. Det ble ikke gjort funn av hekkende vipe i Bærum eller i "gamle" (nordlige) Asker i 2024.

Løvmeiskasser utplassert ved Semsvannet, Hogstadbråten og Hukenbekken (Asker), Dælivannet, Vøyen og Engervannet (Bærum)

Ved årets siste styremøte i desember, ble det vedtatt å sette i gang et prosjekt rundt arten løvmeis, som har vært i kraftig tilbakegang i Asker og Bærum. Framgangsmåten er inspirert av et tiltak som ble utprøvd i Hedmark:

<https://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/hedmark/nyheter/?id=1389>. Bjørn Frantzen snekret sammen ti par løvmeiskasser i løpet av noen få dager etter jul. Bård Kyrkedelen, Knut Arne Nygård, Bjørn Olav Tveit og Bjørn Frantzen utplasserte seks par fordelt på disse lokalitetene: Semsvannet, Hogstadbråten og Hukenbekken (Asker), Dælivannet, Vøyen og Engervannet (Bærum). Lokallaget har bidratt til neste nummer av Toppdykkeren med en artikkel om prosjektet.

Fuglekaféer

Vi har de siste årene opprettet "fuglekaféer" på tre steder: Øverland, Engervannet og Lilløyplassen på Fornebu. Dette er fôringsplasser for fugler, lagt ved et populært turområde med et informasjonsskilt med bilde av ulike fuglearter og kort informasjon om BirdLife Asker og Bærum. Foreningsmedlemmer og styret sørger for å holde fuglekaféene med fuglemat gjennom vinteren. Vi jobber med å opprette enda en fuglekafé i 2025, denne på Semsvannet i Asker.

Hver fuglekafe har en oversikt over arter du kan møte på kafeene. Foto: Bjørn Olav Tveit.

Sjøflytrafikken ved Storøykilen naturreservat må opphøre

BirdLife Asker og Bærum har som strategi å få flyttet sjøflyplassen som ligger tett inntil Storøykilen naturreservat på Fornebu. Vi dokumenterer jevnlig forstyrrelser av fuglelivet forårsaket av sjøflyvirksomheten. I 2023 anmeldte vi Kilen Sjøflyklubb for brudd på Naturmangfoldloven som følge av at klubbens sjøfly jevnlig flyr lavt over Storøykilen naturreservat, med det resultat at fuglene blir skremt. Saken ble henlagt av politiet grunnet ressursmangel. BirdLife Asker og Bærum påklaget henleggelsen, men denne ble ikke tatt til følge. Foreningen jobber for å flytte sjøflyaktiviteten bort fra Storøykilen når konsesjonen til Kilen Sjøflyklubb utløper 1. januar 2028.

Sandvika naturpark

Hovedansvaret for framdrift er overført til Bærum Elveforum som har lønnet sekretariat. BLAB er fortsatt en del av prosjektgruppen.

Samarbeid med barnehager

NaKuHel naturbarnehage og Ekebergparken barnehage får fuglekasser og oppfølging i hvordan disse kan brukes sammen med barna. Fuglekafeen er etablert i den ene barnehagen og diskuteres i den andre.

Samarbeid med Engervannets venner

Fuglekafeen fikk en stor benk og en oppgradert løsning som hindrer spill av mat på bakken. En

isfuglkasse er satt ut langs Øverlandselva. BLAB har et tett samarbeid med både Engervannet venner og Øverlandsvassdraget venner.

Samarbeid med Haga Golfklubb

Med utgangspunkt i et innspill fra Bærum Elveforum, har BLAB gjennom 2024 hatt dialog med Haga Golfklubb på Grinijordene i Bærum. Golfklubben jobber for å få en miljøsertifisering, og ville i den sammenheng gjøre tilpasninger av golfbanen for å legge til rette for mer fuglevennlige habitater samt informasjon om fuglelivet til spillere og turgåere. Vi rakk å utarbeide et hefte med forslag til ulike tiltak (fuglekasser, forbedring av dammer og våtmarker på anlegget, samt informasjonsplakater), men samarbeidet strandet som følge av at klubben i løpet av året innså at de ikke hadde kapasitet til å følge opp tiltakene.

Innspill og høringsuttalelser

Naturvernkontakten har deltatt på kurs i utarbeidelse av hørings svar i regi av BLOA, og har gjennom året vurdert en rekke saker og levert høringsuttalelser særlig om følgende:

Høringssvar Engene–Verpenåsen

BLAB motsetter seg utbyggingsplanene av leiligheter ved Sætrepollen og utvidelsen av ammunisjonsfabrikken i området Engene-Verpenåsen, begge ved Sætre i Asker.

Høringssvar Forvaltningsplan for gjess i Asker 2024–2033

BLAB er skeptiske til vurderingen av at gjess utgjør et stort problem. Eventuelle skader/ulempes er i liten grad dokumentert. Vi er også uenige i at tilrettelegging og utvidelse av jakttider i Asker i særlig grad vil bidra til å løse «problemet». Vi påpeker samtidig at det i liten grad er forsøkt andre tiltak, og at dette heller ikke foreslås - og at man i liten grad har reflektert over årsakene til at gåseforekomstene øker, og dermed heller ikke lagt særlig vekt på løsninger som tar utgangspunkt i disse årsakene. I kjølvannet av denne saken, har vi utfordret BirdLife sentralt til å igangsette et prosjekt som kan se på konstruktive løsninger av konflikt mellom gjess og publikum/gårdbrukere.

Kloppa NR i Bærum

Vi har stilt oss kritiske til offroad-sykling og arrangerte orienteringsløp i naturreservatet.